

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Ojajärvi, Anni			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Oppilaan paikka - Koulussa hyvin menestyvät lukiolaiset opiskelun, koulunkäynnin ja koulumaailman keskellä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-02-06	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 113 s., 6 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan koulussa arvosanojen perusteella hyvin menestyviä lukiolaisia ja heidän käsityksiään ja jaottelujaan opiskelusta, oppimisesta ja koulumaailmasta.</p> <p>Tutkielmassa on kaksi pääaineistoa. Toinen on Stakesin Kouluterveyskyselyn vastaukset vuosilta 2003–2004, joista hyvin menestyviksi on rajattu 9,5–10,0 keskiarvonsa arvioineet nuoret. Tilastollisen aineiston tarkoituksena on antaa yleiskuva koulussa hyvin menestyvistä ja aloittaa pohdinta tutkittavien nuorten samanlaisuudesta ja erilaisuudesta suhteessa toisiinsa ja muihin nuoriin. Tyttöjen ja poikien välisten erojen lisäksi hyvin menestyvistä pojista näyttää erottuvan reilu kymmenesosa, joka ei menestyksestä huolimatta pidä koulunkäynnistä ja joka kokee suhteet muihin oppilaisiin ongelmallisina.</p> <p>Toisena aineistona tutkielmassa on koulussa hyvin menestyvien nuorten haastattelut, joita tehtiin yhteensä 12 kappaletta. Haastatteluiden pohjalta tarkastellaan hyvin koulussa menestyvien lukiolaisten omia näkemyksiä lukiosta, opiskelusta ja yleisemmin koulumaailmasta. Aineiston analysoinnissa käytettiin Harvey Sacksin kehittämää jäsenkategorisaation (MCD) mallia, jota muokattiin tutkimuskysymyksiini sopivaksi. Menetelmän avulla tarkastellaan oppilaiden tekemiä kategorisointeja ja sitä, miten haastateltavat asemoivat itsensä suhteessa näihin kategorioihin.</p> <p>Haastateltavat toivat itseään esille itsenäisiä valintoja tekevinä ja kriittisinä oppilaina. Opiskelusta oli muokattu oma projekti, jota tehtiin itsenäisesti ylittäen usein koulun antamat tavoitteet. Haastateltavien kouluprojektin voidaankin katsoa olevan osa laajempaa itsensä rakentamisen projektia. Koulun ja oman projektin välillä on kuitenkin ambivalentti suhde: oman projektin kohde ja tavoitteet ovat koulun toiveiden suuntaisia, mutta samanaikaisesti olisi tärkeää määritellä tavoitteet omiksi.</p> <p>Haastattelut toivat esille nuorten jaotteluiden moninaisuuden ja tilannekohtaisuuden koulumaailmassa. Koulumenestyjät tekivät puheessaan kategorioita, joiden kautta he tilanteen mukaan erottautuivat muista tai painottivat samanlaisuutta muihin oppilaisiin pyrkien hallitsemaan rakentamaansa kuvaa itsestä. Vaikka koulumenestys määrittyi osin myönteisesti, haluttiin välttää antamassa kuvaa liiallisesta koulun eteen puurtamisesta. Toisaalta esimerkiksi hikaria tärkeämmäksi jaotteluksi haastatteluissa määrittyi koulussa sosiaalisuus. Haastateltavat muodostivatkin puheessa rennosti menestyvän nuoren kategorian, joka ei ota koulua liian tosissaan, vaikka toisaalta haluaa menestyä itse tärkeiksi katsomissaan aineissa. Kategorioista ja niiden kategoriapiirteistä muodostuu jonkinlainen verkkomainen yhtälö, jonka välissä nuori tasapainoilee, jotta saisi neuvoteltua itselleen mahdollisimman suotuisan paikan.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>lukiolaiset menestyminen opintomenestys koulusaavutukset lukio kategoriat mallit - jäsenkategorisaation malli Membership Categorization Device</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			